EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2023/322

2022 m. spalio 18 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos Sąjungos 2020 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, II skirsnis – Europos Vadovų Taryba ir Taryba, dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos Sąjungos 2020 finansinių metų bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimo, II skirsnis – Europos Vadovų Taryba ir Taryba,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto antrąjį pranešimą (A9-0236/2022),

A. kadangi pagal Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnį kiekviena institucija veikia neviršydama Sutartyse jai suteiktų įgaliojimų ir laikydamasi jose nustatytų procedūrų, sąlygų bei tikslų ir kadangi institucijos turi lojaliai tarpusavyje bendradarbiauti;

B. kadangi pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 317 straipsnio 1 dalį Komisija vykdo Sąjungos biudžetą savo pačios atsakomybe, atsižvelgdama į patikimo finansų valdymo principus, ir kadangi pagal galiojančią sistemą Komisija suteikia reikiamus įgaliojimus kitoms Sąjungos institucijoms, kad jos galėtų vykdyti su jomis susijusius biudžeto skirsnius;

C. kadangi pagal SESV 319 straipsnio 1 dalį Parlamentas yra vienintelis atsakingas už Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymo patvirtinimą ir kadangi Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos biudžetas sudaro atskirą Sąjungos biudžeto skirsnį;

D. kadangi pagal SESV 235 straipsnio 4 dalį ir 240 straipsnio 2 dalį Europos Vadovų Tarybai ir Tarybai (toliau – Taryba) padeda Tarybos Generalinis sekretoriatas ir kadangi Generalinis sekretorius yra visiškai atsakingas už patikimą Sąjungos biudžeto II skirsnyje įrašytų asignavimų valdymą;

E. kadangi Europos Vadovų Taryba ir Taryba, kurios yra Sąjungos institucijos ir naudojasi Sąjungos bendrojo biudžeto lėšomis, turėtų būti skaidrios ir demokratiškai atskaitingos Sąjungos piliečiams ir joms turėtų būti taikoma demokratinė viešųjų lėšų naudojimo kontrolė;

F. kadangi vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą Parlamentas, kaip biudžeto įvykdymą tvirtinanti institucija, nori pabrėžti, kad ypač svarbu toliau stiprinti Sąjungos institucijų demokratinį teisėtumą Sąjungos piliečių atžvilgiu, didinant skaidrumą ir atskaitomybę, kurių svarbiausi elementai yra rezultatais grindžiamo biudžeto sudarymo koncepcija ir geras žmogiškųjų išteklių valdymas;

G. kadangi beveik dvidešimt metų Parlamentas įgyvendina nusistovėjusią ir pripažintą praktiką, pagal kurią biudžeto įvykdymo patvirtinimas suteikiamas visų Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų administracinėms išlaidoms, ir kadangi Komisija pritaria tam, kad tokios praktikos turėtų būti laikomasi ir toliau;

H. kadangi Europos ombudsmenė (toliau – ombudsmenė) savo sprendime strateginiame tyrime OI/2/2017/TE dėl Tarybos teisėkūros proceso skaidrumo nurodo, jog Tarybos praktika, susijusi su teisėkūros proceso skaidrumu, yra netinkamas administravimas, ir turi būti imamasi veiksmų, kad piliečiams būtų sudaryta galimybė stebėti Europos Sąjungos teisėkūros procesą;

I. kadangi Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika patvirtina mokesčių mokėtojų ir visuomenės teisę būti informuotiems apie viešųjų pajamų naudojimą;

J. kadangi dėl Tarybos bendradarbiavimo vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą stokos Parlamentas jau daugiau kaip dešimt metų neturėjo galimybės priimti informacija pagrįsto sprendimo dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo;

1. apgailestauja dėl to, kad Taryba vis dar atsisako bendradarbiauti vykdant biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, todėl Parlamentas priverstas atsisakyti patvirtinti biudžeto įvykdymą;

2. apgailestauja dėl to, kad Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos biudžetas nebuvo padalytas į du atskirus biudžetus, kaip Parlamentas rekomendavo ankstesnėse rezoliucijose dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo, siekiant padidinti kiekvienos iš šių dviejų institucijų skaidrumą, atskaitomybę ir veiksmingumą;

3. primena, kad pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai yra plačiai pripažintas įrankis, naudojamas pasiektiems rezultatams išmatuoti nustatytų tikslų atžvilgiu; ragina Tarybą savo valdymo ataskaitose pateikti savo pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių ir susijusių rezultatų santraukas;

4. apgailestauja dėl to, kad trūksta informacijos apie Tarybos lyčių lygybės veiksmų plano įgyvendinimą ir apie priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti lygias galimybes Taryboje dirbantiems neįgaliesiems; ragina Tarybą teikti informaciją biudžeto valdymo institucijai apie savo darbuotojų lyčių pusiausvyrą, geografinį pasiskirstymą ir neįgalumą, taip pat nurodyti susijusias vidaus politikos priemones;

5. apgailestauja, kad Taryba iki šiol ignoravo 2020 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl būtinybės įsteigti specialią Tarybos sudėtį, skirtą lyčių lygybės klausimams ([1]), ir primygtinai reikalauja, kad specialus institucinis forumas užtikrintų geresnį lyčių lygybės integravimą į Sąjungos politiką ir strategijas, taip pat esminį koordinavimą ir pažangą svarstant pagrindinius su lyčių lygybe susijusius dokumentus;

6. primena, kad pagal SESV 286 straipsnio 2 dalį Taryba, pasikonsultavusi su Parlamentu, skiria Europos Audito Rūmų (toliau – Audito Rūmai) narius, ir supranta, kad dėl dabartinės skyrimo procedūros kyla sunkumų siekiant lyčių pusiausvyros; atkreipia dėmesį į didelį lyčių disbalansą Audito Rūmuose, kur 2020 m. buvo tik 8 moterys narės, palyginti su 18 narių vyrų; pakartoja savo raginimą Tarybai persvarstyti skyrimo procedūrą siekiant spręsti šią problemą imantis konkrečių veiksmų, pvz., nustatant, kad valstybės narės privalo pateikti po vieną kiekvienos lyties kandidatą;

7. apgailestauja dėl to, kad, vykdant daugelio kandidatūrų siūlymo ir skyrimo į daugelį Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų procedūras, Taryba naudojasi savo prerogatyvomis neatsižvelgdama į suinteresuotųjų šalių nuomones; visų pirma apgailestauja dėl to, kad Taryba ne kartą neatsižvelgė į Parlamento rekomendacijas, pateiktas jam atliekant konsultacinį vaidmenį skiriant Audito Rūmų narius; primygtinai reikalauja peržiūrėti šią Tarybos prerogatyvą siekiant užtikrinti ir sustiprinti susijusių institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų dalyvavimą;

8. primena ir remia ombudsmenės rekomendacijas dėl Tarybos teisėkūros proceso skaidrumo; apgailestauja dėl to, kad sprendimų priėmimo procesas Taryboje dar toli gražu nėra visiškai skaidrus, o tai daro poveikį piliečių pasitikėjimui Sąjunga kaip skaidriu subjektu, taigi taip kyla pavojus visos Sąjungos reputacijai; primygtinai ragina Tarybą imtis visų reikiamų priemonių siekiant, kad bereikalingai nedelsiant būtų įgyvendintos ombudsmenės rekomendacijas ir atitinkami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai;

9. reiškia susirūpinimą dėl to augančio Europos Vadovų Tarybos vaidmens kalbant apie teisėkūros dokumentus, nors ji neatlieka nei teisėkūros, nei vykdomosios funkcijos, netaiko tų pačių skaidrumo standartų kaip Taryba, ir tai reiškia, kad iš jos nereikalaujama atskaitomybės; apgailestauja dėl to, kad valstybių narių nuolatinių atstovų dalyvavimas Skaidrumo registre yra visiškai savanoriškas, ir primygtinai reikalauja, kad visos nuolatinės atstovybės aktyviai dalyvautų šiame registre jų valstybės narės pirmininkavimo Tarybai laikotarpiu ir jam pasibaigus; mano, kad dabartinės etikos taisyklės dėl interesų konfliktų, „sukamųjų durų“ reiškinio ir lobistų skaidrumo turėtų būti sugriežtintos ir suderintos; ragina Tarybą visapusiškai naudotis Skaidrumo registro sistema, neatsižvelgiant į jos dabartinius apribojimus, ir ragina Tarybą atsisakyti susitikti su neregistruotais lobistais;

([1]) OL C 445, 2021 10 29, p. 150.

10. apgailestauja, kad, nepaisant ne kartą išsakytų Parlamento prašymų, Europos Vadovų Tarybos pirmininko elgesio kodeksas nebuvo suderintas su Parlamento ir Komisijos elgesio kodeksais, visų pirma kalbant apie patvirtintiną veiklą pirmininkui pasitraukus iš pareigų;

11. apgailestauja dėl to, kad nebuvo pateikta informacijos apie visiems Tarybos darbuotojams taikomą elgesio kodeksą; pakartoja, kad, kaip Audito Rūmai pabrėžė savo Specialiojoje ataskaitoje Nr. 13/2019„Audituotų ES institucijų etikos sistemos: galimybės tobulinti“, etišku elgesiu prisidedama prie patikimo finansų valdymo ir didinamas visuomenės pasitikėjimas, kurie yra būtini siekiant, kad viešoji politika būtų sėkminga, ir kad, visų pirma, bet koks neetiškas Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų darbuotojų ir narių elgesys sukelia didelį visuomenės susidomėjimą ir mažina jos pasitikėjimą Sąjunga;

12. dar kartą reiškia didelį susirūpinimą dėl valstybių narių atstovų, dalyvaujančių politinių ir biudžeto sprendimų priėmimo procesuose, patvirtintų interesų konfliktų; mano, kad valstybių narių atstovai, kurie gauna tiesioginės naudos iš Sąjungos subsidijų per jiems priklausančias įmones, turėtų nedalyvauti atitinkamose diskusijose dėl politikos ar biudžeto ir balsuojant dėl tokių subsidijų;

13. pakartoja savo raginimą rotacijos tvarka Tarybai pirmininkaujančioms valstybėms narėms atsisakyti bet kokios įmonių paramos, kuria siekiama padengti kai kurias jų išlaidas; supranta, kad valstybių narių nacionalinių biudžetų finansiniai ištekliai labai skiriasi ir kad kiekviena valstybė narė, nesvarbu, koks jos dydis ir biudžeto ištekliai, turėtų turėti lygias galimybes organizuoti sėkmingą pirmininkavimą Tarybai, tačiau mano, kad priimant įmonių teikiamą paramą daroma žala reputacijai, nes tuomet galima galvoti, kad esama interesų konflikto rizikos; pakartoja savo raginimą Tarybai į biudžetą įtraukti pirmininkavimus Tarybai, kad būtų užtikrinti tinkami ir vienodi darbo proceso veiksmingumo ir efektyvumo standartai;

14. primena, kad pagal SESV 319 straipsnį Parlamentas naudojasi savo prerogatyvomis per biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūras ir jam vieninteliam tenka atsakomybė patvirtinti Sąjungos bendrojo biudžeto įvykdymą ir kad Europos Vadovų Tarybos ir Tarybos biudžetas sudaro atskirą Sąjungos biudžeto skirsnį;

15. primena, kad pagal SESV 335 straipsnį „Sąjungai atstovauja institucijos, remdamosi savo administracine autonomija, tokiais klausimais, kurie susiję su jų atitinkama veikla“ ir tai reiškia, kad, atsižvelgiant ir į Finansinio reglamento 59 straipsnį, institucijoms suteikiami reikiami įgaliojimai ir jos yra individualiai atsakingos už su jomis susijusių biudžeto skirsnių įgyvendinimą;

16. pažymi, kad pagal Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį „nuostatos, reglamentuojančios procedūrą dėl patvirtinimo, kad Komisija biudžetą įvykdė, taip pat taikomos […] procedūrai patvirtinti biudžeto įvykdymą asmenims, atsakingiems už kitų Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų, tokių kaip Taryba, […] biudžeto įvykdymą“;

17. kadangi beveik dvidešimt metų Parlamentas įgyvendina nusistovėjusią ir pripažintą praktiką, pagal kurią biudžeto įvykdymo patvirtinimas suteikiamas visoms Sąjungos institucijų, įstaigų, organų ir agentūrų administracinėms išlaidoms; atkreipia dėmesį į tai, kad Komisija pakartojo nuomonę, kad Parlamentas ir toliau turėtų laikytis šios praktikos;

18. apgailestauja dėl to, kad Taryba jau daugiau kaip dešimtmetį rodo, jog neturi jokio noro bendradarbiauti su Parlamentu vykdant metinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą, todėl Parlamentas neturi galimybės priimti informacija pagrįsto sprendimo dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo; mano, kad toks nepakankamas bendradarbiavimas rodo, kad visiškai nepaisoma Parlamento vaidmens, ir pažeidžia lojalaus institucijų bendradarbiavimo principą, ir to išdava yra labai neigiamas poveikis – abejonės Sąjungos biudžeto skaidrumu ir demokratine kontrole, taip pat dėl to mažėja piliečių pasitikėjimas Sąjunga; reikalauja visapusiškai gerbti Parlamento prerogatyvą ir vaidmenį atsižvelgiant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, kurioje pabrėžiama mokesčių mokėtojų ir visuomenės teisė būti nuolat informuojamiems apie viešųjų pajamų naudojimą, ir pabrėžia, kad ši teisė yra susijusi su Parlamento, kaip vienintelės institucijos, kurią tiesiogiai renka Sąjungos piliečiai, vaidmeniu biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūroje;

19. yra ir toliau įsitikinęs, kad susitarimas šiuo klausimu įmanomas, jei Taryba parodys politinį norą bendradarbiauti; pakartoja Parlamento norą pradėti konstruktyvų dialogą ir todėl ragina Tarybą be reikalo nedelsiant atnaujinti derybas su Parlamentu, kad būtų rastas sprendimas pagal dabartinę biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros sistemą;

20. atkreipia dėmesį į tai, kad, kaip nurodyta Parlamento 2022 m. gegužės 4 d. rezoliucijoje dėl tolesnių veiksmų dėl Konferencijos dėl Europos ateities išvadų ([2]), atsižvelgiant į Konferencijos išvadas reikia pakeisti Sutartį, be kita ko, siekiant supaprastinti ES institucinę struktūrą, užtikrinti didesnį skaidrumą ir atskaitomybę sprendimų priėmimo procese ir iš naujo apsvarstyti ES kompetencijos sritis; mano, kad Sąjungos piliečių lūkesčiai yra aiškūs įgaliojimai didinti skaidrumą ir atskaitomybę, visų pirma Sąjungos biudžeto, taigi ir biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros skaidrumą ir atskaitomybę;

21. pakartoja, kad dėl galimos Sutarčių peržiūros biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūra galėtų tapti aiškesnė ir skaidresnė, visų pirma Parlamentui suteikiant aiškią kompetenciją atskirai patvirtinti biudžeto įvykdymą visoms Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ir agentūroms, tačiau laikosi nuomonės, kad derybų dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros atnaujinimas, kad būtų galima rasti sprendimą vykdant geresnį tarpinstitucinį bendradarbiavimą pagal dabartinę Sutartyse nustatytą sistemą, būtų pirmas žingsnis siekiant išeiti iš dabartinės aklavietės.

([2]) Priimti tekstai, P9_TA(2022)0141.